

ІНТЕГРОВАНІ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

А.В. Кравчук, магістрант факультету економіки та бізнесу

К.В. Ілляшенко, к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування

Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного

Використання комп'ютерних цифрових технологій для автоматизації бухгалтерського обліку є важливою складовою частиною системи інформаційного забезпечення всієї діяльності підприємства. Сам по собі бухгалтерський облік складається з безлічі рутинних операцій, пов'язаних з багаторазовим виконанням тих самих арифметичних дій, підготовкою різноманітних за формою звітних і платіжних документів і перенесенням даних з одних документів до інших. Незважаючи на простоту автоматизації бухгалтерської діяльності, далеко не так просто отримати рішення, яке б задовольнило усіх користувачів. Крім того, певні труднощі представляють постійні зміни вимог до бухгалтерського обліку, що збільшує потребу у гнучких програмних комплексах, здатних аналізувати ситуацію, контролювати та планувати виробничі процеси, швидко адаптуватися до нових умов тощо.

ERP-система (Enterprise Resource Planning – управління ресурсами підприємства) – це інформаційна система планування та керування усіма ресурсами підприємства, які необхідні для здійснення продажів, виробництва, закупівель і обліку при виконанні замовлень у сферах виробництва, дистриб'юції та надання послуг [1, с.43].

ERP сполучають у собі функції обліку, управління, контролю й аналізу одночасно, і реалізують кращі світові практики ведення сучасного бізнесу. Вибір ERP-рішення – складне комплексне завдання, що вимагає серйозного обстеження організації та чіткого формулювання вимог до корпоративної інформаційної системи. На сьогоднішній день на вітчизняному ринку представлено більшість значимих у світі розроблювачів ERP. Крім того, останнім часом усе голосніше заявляють про себе вітчизняні постачальники цього класу рішень. Конкуренція на ринку зростає, з'являється все більша кількість нових пропозицій, у результаті замовникові пропонується досить різноманітний асортимент продуктів, спрямованих на рішення різного спектра завдань.

Сучасні ERP-системи класифікують за багатьма ознаками. Це й функціональні можливості, і вартість проекту впровадження (суттєве значення має відношення вартості ліцензії до вартості послуг із впровадження). Розрізняють програмно-апаратні платформи, на яких реалізована ERP. Крім того, деякі експерти роблять спробу класифікації систем керування ресурсами підприємства по наявності (відсутності) у продукту галузевого рішення.

Зрозуміло, крім перерахованих вище ознак, критичне значення при виборі ERP-системи має такий показник як масштаб підприємства, що автоматизується. У сегменті великого бізнесу свої лідери, середнього та малого – інші гравці. Справедливо відзначити, що останнім часом ці грані поступово стираються, структура ринку й частки ключових гравців усе менше залежать від сегмента бізнесу. В останні роки багато великих виробників ERP-систем представили свої рішення (по суті, спрощені версії своїх основних продуктів) у сегментах середнього та малого бізнесу, а виробники рішень класу SMB, навпаки, розширили функціональність своїх продуктів і спробували проникнути в сферу рішень для великого бізнесу [2, с.443].

Стандартні системи управління ресурсами підприємства покликана автоматизувати більшість процесів на підприємстві: управління виробництвом, грошовими потоками, поставками, витратами тощо. Тими або іншими можливостями володіють як іноземні розробки, так і вітчизняні, різниця лише у забезпечуваній функціональності. У зв'язку із цим, цілком можна віднести ряд таких рішень до класу ERP-систем.

Серед вітчизняних розробок можна виділити інтегрований онлайн-сервіс електронного документообігу «Вчасно». Платформа обміну EDI-документами, була розроблена спеціально для постачальників та торгових мереж України. [3]

Проблема полягає у тому, що вітчизняні рішення є в першу чергу обліковими системами, що реєструють здійснені операції, а можливості планування в них представлені слабо. Істотним плюсом таких розробок є відносно невисока вартість.

Розрахунок економічного ефекту не проводиться або проводиться поверхово через те, що це важко, і на думку більшої частини керівників, не потрібно. Для обґрунтування потрібен докладний аналіз можливих вигід, що можливий тільки при детальному розумінні економіки підприємства. Необхідний ретельний розрахунок явних і прихованих витрат на проект, що вимагає досвіду проведення декількох таких проектів. Набагато простіше прийняти рішення, ґрунтуючись на припущенні, що впровадження системи вирішить проблеми відразу декількох керівників підрозділів компанії, а на підприємстві, нарешті, буде досягнуто бажаного усіма порядку.

Якщо рішення все ж таки буде прийняте, на підприємстві почнеться багато нової роботи. Необхідно буде створити систему виміру показників ефективності, закладених в обґрунтування проекту. Слідом розпочнеться ретельний вибір системи, партнерів по впровадженню, відбір і навчання відповідальних працівників. І це далеко не повний перелік заходів, які потрібно проробити до того, як приступати до впровадження.

Але усі ці зусилля при правильній організації процесу не будуть марними. Так, наприклад, група компаній «Сармат», один із лідерів пивного ринку України, має холдингову структуру: до нього входять п'ять заводів і шість департаментів продажів. В останні роки група стрімко розвивалася, після технічного переозброєння й формування мережі збуту стала актуальною проблема оптимізації витрат і максимізації прибутку. Крім того, для

автоматизації керування підприємствами холдингу застосовувалися окремі локальні програми, що створювало складності у формуванні консолідованої звітності та не дозволяло оперативно одержувати управлінську інформацію. Підприємству був необхідний єдиний стандарт автоматизації. У групі відразу визначили деякі обов'язкові критерії майбутньої корпоративної ERP-системи. У першу чергу це широка функціональність і модульність. Було ясно, що на першому етапі автоматизації будуть особливо актуальні питання, пов'язані з логістикою, збутом і фінансами. Далі передбачалося впровадження модулів керування встаткуванням і ремонтами, керування безперервним виробництвом тощо. Тому було обрано систему, яку можна було б легко нарощувати і добудовувати [4].

Отже, ми можемо зробити висновок, що при впровадженні ERP-систем підприємства одержують цілий ряд переваг. Насамперед – це стабільність і уніфікація всіх процесів управління підприємством. Використання системи забезпечує серйозні переваги перед конкурентами за рахунок оптимізації бізнес-процесів і значного зниження оперативних витрат. ERP-системи є потужним інструментом підвищення прибутку за рахунок гнучкого керування собівартістю, що є потужною перевагою в конкурентній боротьбі. Комплексні ERP-системи дозволяють оптимізувати та значно покращити роботу, пов'язану з обліком, контролем, аналізом і управлінням підприємством у цілому.

Література

1. Д. О'Лірі. Сучасне планування та управління ресурсами підприємства. Вибір, впровадження, експлуатація. М: Вершина, 2009. 272 с.
2. Ілляшенко К.В. Інформаційні системи управління в обліку й аналізі аграрних підприємств. *Вісник чернігівського державного технологічного університету*. 2013. №4 (70). С. 440-445.
3. Електронний документообіг в Україні. URL: <https://vchasno.ua> (дата звернення 12.11.2020)
3. Воскосян М. Опыт внедрения ERP-систем. URL: http://www.iemag.ru/numbers/index.php?year_id=791 (дата звернення 11.11.2020)